

Nederlands Kampioenschap ICT-Architectuur 2005

Juryrapport

Versie 1.0

24 november 2005

Ten Geleide

Dit is het rapport van de jury van het tweede Nederlandse kampioenschap ICT-Architectuur.

Dit jaar waren er meer juryleden maar ook minder inzendingen dan vorig jaar. Dat leidt tot aanbevelingen voor de initiatiefnemers voor het NK van volgend jaar, maar ook tot aanbevelingen voor de (toekomstige) inzenders.

Voor de positionering van het NK ICT-Architectuur in 2005 gebruiken we een citaat van Piet Borst uit een recensie van 'De geschiedenis van het weten' van C. Kwa, 2005¹. "Pas toen mensen gingen waarnemen, feiten vergaren, proeven doen, kwam er houtsnijdende informatie. Met denken, filosoferen, theoretiseren zijn we niet ver gekomen."

Architectuurbeschrijvingen van echte systemen zien wij als zulke feiten. De vier inzendingen van dit jaar betreffen echte systemen en echte ontwikkelingen van gerenommeerde organisaties in Nederland. De beoordeling van de jury zien wij als waarnemen, en ook wel als proeven doen: de jury heeft de wijsheid niet in pacht. De observaties van de jury in dit rapport pogen houtsnijdende informatie te bieden.

De jury:

Gerrit Muller, voorzitter
Gert Florijn, secretaris
Lidwine van As
Bas Bakker
Jan de Brieder
Pieter Cloo
Paul Grefen
Bert Mulder
Remko van der Pols

¹ De ontdekking van het weten, Piet Borst, NRC 22 oktober 2005.

Inhoudsopgave

Ten Geleide	3
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	5
1.1 Opzet van dit rapport.....	5
1.2 Doel van het NK ICT-Architectuur 2005	5
1.3 Eisen aan de inzendingen	5
1.4 Beoordelingscriteria.....	6
1.5 Initiatief en support	7
2. Aanpak.....	8
2.1 Samenstelling van de jury	8
2.2 Beoordeling van de inzendingen	8
2.2.1 Individuele beoordeling.....	8
2.2.2 Gezamenlijke beoordeling	9
2.3 Opstelling van het rapport	9
3. Inzendingen	10
3.1 Overzicht van de inzendingen	10
3.2 Highlights	11
3.2.1 Ministerie van Defensie	11
3.2.2 NICTIZ	11
3.2.3 Elsevier.....	13
3.2.4 Akzo Nobel	13
3.3 Prijswinnaar.....	14
3.4 Speciale vermelding.....	14
4. Observaties van de jury	15
4.1 Bericht van de juryvoorzitter (voor 2005 en 2006).....	15
4.2 Observaties	16
4.3 Verbeterpunten	17
5. Volgend jaar.....	18
Bijlage 1 Lijst van inzendingen.....	19
Bijlage 2 De juryleden.....	20

1. Inleiding

1.1 Opzet van dit rapport

In dit eerste hoofdstuk van het juryrapport komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Doel NK ICT-Architectuur,
- Eisen aan de inzendingen,
- Beoordelingscriteria,
- Initiatief en support.

De inhoud van dit hoofdstuk is grotendeels afkomstig uit de 'call for architectures' die in maart 2005 is gepubliceerd en bekendgemaakt. In het tweede hoofdstuk wordt de verdere aanpak van dit kampioenschap beschreven, met name de aanpak van de jury bij de beoordeling van de inzendingen. In het derde hoofdstuk worden alle inzendingen genoemd en gekarakteriseerd, en worden de genomineerden voor een prijs (waaronder de prijswinnaar) nader geschetst. In het vierde hoofdstuk wordt beschreven wat de jury opgevallen is aan het geheel van de inzendingen. In het vijfde en laatste hoofdstuk wordt een vooruitblik naar volgend jaar gegeven.

In bijlage 1 is een lijst met alle inzendingen opgenomen. In bijlage 2 zijn de juryleden beschreven.

1.2 Doel van het NK ICT-Architectuur 2005

De afgelopen jaren wordt er veel gepubliceerd over ICT architectuur, maar worden er opmerkelijk weinig architectuurbeschrijvingen van echte systemen gepubliceerd. "Het is tijd om hierin verandering te brengen", schreven we vorig jaar.

Het doel van het Nederlands Kampioenschap ICT-Architectuur is onveranderd: effectieve communicatie over architectuurbeschrijvingen van werkende ICT-systemen, zodat we van elkaar kunnen leren.

1.3 Eisen aan de inzendingen

Er is gevraagd om architectuurbeschrijvingen van (software intensieve) systemen, dan wel families van dergelijke systemen, dan wel informatiehuishoudingen van organisaties.

De aard van het object van architectuurbeschrijving is vrij. Bijvoorbeeld, vorig jaar waren er inzendingen over een familie van elektronenmicroscopen, de

informatiehuishouding van Staatsbosbeheer, een datawarehouse bij Albert Heijn en het systemenhart op Schiphol.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het moet gaan om “echte objecten”. Systemen die nu gebruikt worden in bestaande organisaties, of in een bestaande gebruikerspopulatie, komen zeker in aanmerking. Systemen die nu ontwikkeld worden komen ook in aanmerking, mits er een echt ontwikkelproject voor een echte opdrachtgever gaande is.

De vorm van de beschrijving is vrij. De IEEE 1471 Standaard wordt aanbevolen, ter inspiratie.

Het Nederlandse karakter dient terug te komen in de bron van de architectuur en/of in de gebruikende organisatie of gebruikerspopulatie. De inzending hoeft echter niet in het Nederlands te zijn.

De inzendingen moeten uiterlijk 1 oktober 2005 ontvangen zijn door de organisatie.

Er zijn drie basiseisen geformuleerd waar de inzendingen aan moeten voldoen:

- De omvang van de beschrijving is zodanig dat de jury in ca. 2 uur tot een beoordeling van de architectuur en zijn beschrijving kan komen, incl. discussie in de jury. Effectieve communicatie is immers een belangrijk doel van architectuurbeschrijvingen.
- De inzending wordt vergezeld van een begeleidende brief waaruit blijkt dat de eigenaar van het object de inzending erkent en waarin de volgende gegevens zijn opgenomen over de inzending: (gebruikende) organisatie, titel inzending en inzender.
- De inzender van de architectuurbeschrijving geeft toestemming tot publicatie van de inzending op de website van het NK ICT-Architectuur.

1.4 Beoordelingscriteria

In essentie is er één primair beoordelingscriterium: *volledigheid op architectureel niveau*. Hieronder verstaan we dat alle architectureel relevante aspecten van het systeem in de beschrijving op passende wijze zijn opgenomen. Bijvoorbeeld, alleen een procesarchitectuur of een technische architectuur volstaat niet. Wat relevant en passend is hangt af van het object. De inzender heeft daar een keuze gemaakt in de beschrijving en de jury zal ook die keuze beoordelen. We zoeken “brede” beschrijvingen.

De beoordeling is op basis van de volgende criteria:

- Helderheid en compactheid van doelen en problemen
- Begrijpelijkheid en toegankelijkheid

- Precisie en eenduidigheid
- Rationale van de belangrijkste keuzes
- Beschrijving van de context
- Toepasselijkheid van de architectuur, met name complexiteit en impact
- Algemene indruk van de inzending

Tevens beoordeelt elk jurylid op basis van eigen expertise. In de jury zijn verschillende invalshoeken vertegenwoordigd, waaronder: gebruik, beheer, eigendom/opdrachtgeverschap, realisatie, werkproces en architect.

Finale overwegingen van de jury onder leiding van de voorzitter leiden tot de bepaling van de genomineerden en prijswinnaar.

1.5 Initiatief en support

Het NK ICT Architectuur is een initiatief van Jan Turk (ITsucces) en Gert Florijn (CIBIT | SERC) en Hans Bot (ADP).

Het initiatief wordt gesteund door:

- GIA - Genootschap voor Informatiearchitecten
- NGI - Werkgroep Architectuur
- Programmacommissie LAC 2005
- NAF - Nederlands Architectuur Forum
- SAI – Belgisch Studiecentrum voor Automatische Informatieverwerking

De steun van de programmacommissie LAC2005 krijgt vorm in de prominente aanwezigheid van het NK ICT-Architectuur op het Landelijk Architectuur Congres 2005: plenaire prijsuitreiking en ontbijtsessie NK.

Praktische steun wordt geleverd door CIBIT en LAC. De CIBIT steun betreft website hosting, logo ontwerp, gastvrijheid en prijzen en oorkondes voor de winnaars. De praktische LAC steun betreft vrijkaartjes voor genomineerden, juryvoorzitter en facilitator van de ontbijtsessie.

2. Aanpak

In dit hoofdstuk wordt de verdere aanpak van het kampioenschap beschreven, te weten de samenstelling van de jury, de verdere aanpak van de beoordeling van de inzendingen, en de opstelling van het juryrapport.

2.1 Samenstelling van de jury

In de 'call for architectures' is gewezen op de IEEE 1471 standaard voor architectuurbeschrijvingen. Kern van deze standaard is dat een architectuurbeschrijving van een systeem meerdere invalshoeken kent.

Dit idee is ook toegepast op de formatie van de jury. Voor de invalshoeken eigendom/opdrachtgever, beheer, gebruik, realisatie, architect, infrastructuur, werkproces zijn ervaren personen gezocht in de netwerken van de initiatiefnemers die deze invalshoeken in hun dagelijkse werkzaamheden toepassen. Zie bijlage 2 voor een beschrijving van de juryleden.

2.2 Beoordeling van de inzendingen

De inzendingen zijn getoetst aan de eisen aan de inzendingen. De beoordeling kent verder twee stappen: een individuele beoordeling door elk jurylid in isolatie en een gezamenlijke beoordeling door de jury onder leiding van de voorzitter.

2.2.1 Individuele beoordeling

Elk jurylid heeft alle inzendingen gelezen en van twee cijfers (elk tussen 1 en 10) voorzien. Het eerste cijfer is het gemiddelde van de cijfers voor de criteria genoemd in 1.4.

Het tweede cijfer bevat het expertoordeel van het jurylid: dit is het cijfer dat het jurylid geeft vanuit zijn eigen invalshoek. De juryleden hebben hun expertoordeel cijfer aangevuld met toelichtende tekst.

2.2.2 Gezamenlijke beoordeling

Op zaterdag 29 oktober 2005 zijn de juryleden en de initiatiefnemers bijeengekomen om de tweede stap in de beoordeling te zetten².

De cijfers van de individuele beoordelingen zijn samengevoegd in een spreadsheet, met gemiddelden en variaties.

Dit geheel is geprojecteerd op een scherm en is plenair besproken, onder leiding van de voorzitter van de jury, met actieve inbreng van de juryleden. Met name grote verschillen in cijfers tussen juryleden, voor individuele inzendingen en groepen van inzendingen, zijn inhoudelijk besproken. In enkele gevallen leidde dit tot aanpassing van cijfers.

De uiteindelijke uitkomst is bepaald door de individuele oordelen van de juryleden, uitgebreide onderlinge discussie, beschouwing van (de aard van) het object van de architectuurbeschrijving en vergelijking met de (genomineerde) inzendingen van vorig jaar. Laatste onderdeel van het proces was het geven van “kampioenspunten” per jurylid. Opvallend daarbij was dat elke inzending punten ontving.

Het resultaat van de bespreking was dat er besloten is één prijswinnaar aan te wijzen, te weten Elsevier. Daarnaast heeft de jury besloten tot een speciale vermelding voor de inzending van NICTIZ/VKA. Deze twee inzendingen zijn als genomineerden bekend gemaakt.

Dit resultaat wordt unaniem gedragen door de aanwezige juryleden; van de niet-aanwezige juryleden staat één niet achter de speciale vermelding voor NICTIZ/VKA.

Zie hoofdstuk drie voor de inhoudelijke argumenten.

2.3 Opstelling van het rapport

Er is besloten om de opzet van het juryrapport van 2004 te hanteren. De secretaris van de jury heeft op zich genomen om het juryrapport in concept op te stellen. De juryleden hebben het conceptrapport van commentaar voorzien, dat is verwerkt in deze definitieve versie, van 23 november.

² Pieter Cloo en Paul Grefen konden door persoonlijke omstandigheden niet bij deze bijeenkomst aanwezig zijn. Hun individuele beoordeling is telefonisch met hen besproken en ingebracht in de bijeenkomst.

3. Inzendingen

In dit hoofdstuk worden de inzendingen beschreven. Eerst volgt een korte karakterisering per inzending door de jury. Daarna worden van elk van de inzendingen de 'highlights' beschreven. Tenslotte wordt gemeld op grond waarvan de prijswinnaar bepaald is.

3.1 Overzicht van de inzendingen

In bijlage 1 is een lijst van de 4 inzendingen opgenomen. Hieronder volgt een korte karakterisering van de inzendingen. Het leereffect van het NK kan vanzelfsprekend alleen tot stand komen door de inzendingen zelf te lezen.

Ministerie van Defensie

De inzending is afkomstig van het Command & Control Support Centre (C2SC) van de Materieellogistiek Commando Systeemgroep IV&C van het Ministerie van Defensie. Het betreft een logging and reporting system in een groter geheel van de TITAAN mobiele operationele omgeving die het Nederlandse leger gebruikt in de International Security Assistance Force operatie in Afghanistan.

NICTIZ

De inzending is een gecombineerde inzending van het Nationaal ICT Instituut in de Zorg (NICTIZ) en Verdonck, Klooster & Associates (VKA). Het betreft een referentiearchitectuur om te komen tot een landelijke basisinfrastructuur voor transmurale zorgtoepassingen zoals Electronische MedicatieDossier en Waarneemdossier voor Huisartsen.

Elsevier

De inzending is afkomstig van Elsevier, Director Electronic Production met als inzender Oracle. Het betreft een omvangrijk "Electronic Warehouse", een procesondersteunend systeem met alle wetenschappelijke, technische en medische artikelen die Elsevier uitgeeft.

Akzo Nobel

De inzending is afkomstig van Akzo Nobel Corporate Communications. Het betreft een Internet Platform voor de creatie van een nieuwe generatie van wereldwijde Akzo Nobel websites dat sinds augustus 2005 in productie is.

3.2 Highlights

De 'highlights' van de vier inzendingen zijn als volgt.

3.2.1 Ministerie van Defensie

- In het verhaal worden meerdere abstractieniveaus goed gecombineerd. Hierdoor kunnen lezers met verschillende achtergronden een eigen *en* een gemeenschappelijk beeld opbouwen.
- De keuzes die in de uitwerking worden gemaakt worden goed benoemd en onderbouwd.
- Gebruikers komen onvoldoende aan bod. De jury vindt dat – ondanks de argumentatie – niet redelijk. De omstandigheden waaronder dit systeem wordt gebruikt lijken dusdanig dat het gebruikersperspectief uitzonderlijk relevant is.
- De business case en het eigenaarschap voor dit systeem worden niet duidelijk. De rationale beschrijft dat er voldaan moet worden aan NATO requirements/CRAMM analysis. Dit lijkt de business-case te zijn. Maar: er moet worden uitgelegd wat dat betekent en welke consequenties dit heeft voor bijvoorbeeld het eigenaarschap van het systeem en het proces waarin het systeem wordt gebruikt.
- Kwantificering is nodig om een beter gevoel te krijgen over de omvang van dit systeem: hoeveel events, hoeveel data, hoeveel gebruikers, hoeveel servercontainers?
- Het object van beschrijving wordt niet voldoende expliciet beschreven. Welke dingen creëren de events die gelogd en gerapporteerd worden? Wat is de grens tussen het "logging and reporting system" en TITAAN?
- Het verhaal wordt achterstevoren verteld. Hierdoor verliest de inzending zijn kracht. De context staat in de appendix, de motivatie en hoofdkeuzes in het laatste hoofdstuk (en voetnoten), de belangrijkste architectuurview wordt als laatste behandeld.

3.2.2 NICTIZ

- De inzending betreft een vooronderzoek dat een visie levert voor een uiteindelijke oplossing. De toets aan de eisen voor inzendingen leverde op dat er sprake is van een "echt ontwikkelproject" omdat onlangs een gunning door NICTIZ van de aanbesteding van het onderdeel Landelijk Schakelpunt heeft plaatsgevonden.
- Het verhaal geeft een goed leesbare en toegankelijke beschrijving van de context, de problematiek en de belanghebbenden in de zorgsector.

- Een uitzonderlijk groot IT probleemgebied met zijn complexe maatschappelijke en politieke context is teruggebracht tot een compact en begrijpelijk verhaal.
- Het doel van de architectuurbeschrijving wordt beschreven: “instrument om te komen tot afstemming met al die partijen”.
- De beslissingen en principes worden helder geformuleerd.
- De werking van de uiteindelijke oplossing onder de visie wordt onvoldoende duidelijk gemaakt. Een scenario waarin de gekozen taakverdeling en communicatie lijnen worden uitgewerkt zou welkom zijn. Mogelijke ontderwerpen voor scenario's zijn het gebruik van de verwijsindex in het Landelijk Schakelpunt door de (XIS) systemen en het gebruik door de applicaties Electronische MedicatieDossier en WaarneemDossier voor Huisartsen van de basisinfrastructuur.
- Het document houdt vast aan het aangekondigde hoge abstractieniveau, Hierdoor is er echter te weinig aandacht voor de verdere uitwerking/operationalisering van de visie. Zo blijven bijzonder relevante niet-functionele eisen, zoals beschikbaarheid en performance, onbelicht.
- De omvang van het totale IT landschap waarop deze architectuur betrekking heeft is groot. Die omvang lijkt van groot belang voor de oplossing, maar in de inzending worden weinig cijfers gegeven, bijvoorbeeld over het aantal direct betrokken systemen, aantal berichten, aantal direct betrokken gebruikers.
- Het object van beschrijving wordt niet voldoende expliciet beschreven. Gaat het “alleen” om enkele componenten van een (basis)infrastructuur, welke andere componenten zijn er dan, zijn de (aan te passen) huidige informatiesystemen bij de betrokken partijen onderdeel van het object?
- De invalshoek van andere betrokken partijen, bijvoorbeeld de zorginstellingen, blijft onderbelicht: wat moeten zij doen om de visie te realiseren?
- De financieringscomponent (wie gaat wat betalen/besparen?) blijft onderbelicht. Er wordt wel gesteld dat dit een algemeen verschijnsel is bij de inzet van ICT maar er worden geen sprekende voorbeelden in deze context gegeven.

3.2.3 Elsevier

- De beschrijving geeft een helder, goed leesbaar en plausibel beeld van de bedrijfscontext waarin dit systeem functioneert, inclusief de doelstellingen, strategische keuzes en de relevante processen.
- De operationele omvang van het systeem wordt kwantitatief goed onderbouwd, zowel vanuit technisch als gebruiksperspectief.
- Het gaat duidelijk over een kernsysteem voor de organisatie.
- De beschrijving is compact, toegankelijk en blijft (bewust) op één abstractieniveau.
- De gebruikte figuren voegen waarde toe.
- De concrete aanleiding voor de ontwikkeling van dit systeem en de doelen die daarbij zijn geformuleerd worden globaal benoemd en de ontwerpkeuzes worden hieraan gerelateerd. Overigens ontbreekt hier de concrete onderbouwing (specifieke doelen en aantonen van bereikte resultaten).
- Stakeholders worden geïdentificeerd, maar Elsevier medewerkers, auteurs, suppliers en klanten blijven onderbelicht.
- Het beheer/exploitatie perspectief ontbreekt.
- De complexiteit van het systeem blijft verborgen door gebrek aan diepgang. Hoe groot is het qua software? Hoeveel gebruikers(groepen)? Hoeveel koppelingen?
- Hoe zat het met de impact op de bestaande organisatie?
- De softwaretechnologische invulling bevat enkele dooddoeners en wordt niet onderbouwd of beargumenteerd.

3.2.4 Akzo Nobel

- De aard en context van de problematiek en de gekozen oplossingsrichting worden helder geïntroduceerd. Dit geldt ook voor de doelstellingen van het Internet platform.
- De beschrijving van de succesfactoren en de overwogen alternatieven vormen waardevolle toevoegingen. De toelichting op het gehanteerde (agile) ontwikkelproces is boeiend en verhelderend.
- Het Internet platform is state of the art. Een van de ontwikkelde sites heeft een vermelding "Macromedia site of the day".
- De beschrijving blijkt primair gericht op software ontwikkelaars, gegeven het gebruik van patterns, UML en andere diagrammen. Hoewel methodisch onderbouwd (de verwijzing naar het 4+1-model) is de inzichtelijkheid vanuit niet-technische invalshoeken (te) beperkt. De use-case view illustreert verder niet de samenhang die daaruit verwacht mag worden.
- Er worden stakeholders (en doelgroepen) onderscheiden, maar het perspectief van de bezoekers van de websites is onderbelicht. Hoe zit het met aspecten als toegankelijkheid en snelheid?

- De organisatorische context waarin het systeem moet opereren is complex. De problematiek van talen, culturen en lokale onafhankelijkheid is essentieel, maar wordt niet besproken. Hoe werken de lokale website ontwikkelaars met het Internet platform?
- Hoewel er concrete (financiële) doelen worden gesteld is niet duidelijk in hoeverre deze door de gekozen oplossing worden behaald.

3.3 Prijswinnaar

Na de verzameling van de punten van de juryleden was er een duidelijke winnaar: Elsevier. De overige drie inzendingen behaalden elk evenveel punten.

3.4 Speciale vermelding

De jury heeft besloten de inzending van NICTIZ te voorzien van een speciale vermelding. Dit vanwege de wijze waarop een bijzonder groot en complex ICT landschap is gevangen in een compacte en heldere beschrijving die de diverse partijen in staat stelt onderling te communiceren over de uiteindelijke oplossingsrichting.

4. Observaties van de jury

Het doel van de observaties van de jury is om op basis van de inzendingen een beeld van de state of the art van architectuurbeschrijvingen in Nederland anno 2005 te geven, én om verbeterpunten te identificeren.

We maken daarbij twee kanttekeningen:

- het gaat om slechts 4 inzendingen,
- de inzendingen spreken voor zichzelf. Lees ze.

4.1 Bericht van de juryvoorzitter (voor 2005 en 2006)

Een goede architectuurbeschrijving

- 1) biedt een beschrijving van de context, met alle belanghebbenden (stakeholders), hun behoeftes en hun zorgen,
- 2) biedt een beschrijving van het ontwerp, gebaseerd op feiten en analyses, bij voorkeur met een afweging tussen meerdere alternatieven,
- 3) biedt een tekst over hoe 1) en 2) sporen,
- 4) is beschikbaar in de vroege projectfasen, waarin nog heel veel onbekend is, van eisen tot aan ontwerpconsequenties,
- 5) heeft een leesbare, toegankelijke, laagdrempelige, eenduidige en duidelijke vorm.

Daar voegen we voor het Nederlands Kampioenschap ICT-Architectuur nog de eis aan toe dat dit geheel in 2 uur leesbaar en beoordeelbaar moet zijn.

Iedere architect weet dat aan bovenstaande eisenlijst onmogelijk voldaan kan worden. Een praktische oplossing is om de architect de volgende focusering aan te laten brengen:

- beperk 1) tot de meest belangrijke, waardevolle elementen,
- beperk 2) tot de meest kritische, gevoelige of kwetsbare ontwerpbeslissingen,
- kies een pragmatische balans tussen de eisen in 5).
- doe een creatieve en kritische redactie om 3) kort, krachtig en duidelijk te vangen.

In iedere inzending in 2005 zijn de sporen van bovenstaande worsteling zichtbaar. De jury heeft soms genoten van creatieve oplossingstechnieken, heldere tekstuele omschrijvingen of krachtige visualisaties. Maar ook moest de jury vallen over ontbrekende klantwensen, feiten, technische analyses en onderbouwingen.

Het was een plezier om te zien hoeveel inzicht verschaft kan worden in een compact architectuurdocument. Als we de goede elementen van alle inzendingen combineren, dan zijn de verwachtingen voor volgend jaar dat we nog aangenamer verrast gaan worden.

4.2 Observaties

- Er waren veel te weinig inzendingen en helaas was er ook geen inzending uit België. De initiatiefnemers moeten de publiciteit verbeteren, met name in de zomerperiode. Tevens moeten zij actiever kandidaat inzenders (laten) polsen voor deelneming. De jury wil daar ook actiever aan bijdragen, met inachtneming van haar onafhankelijke positie.
- De vier inzendingen vertonen veel diversiteit. Twee uit het bedrijfsleven, twee uit de (semi)overheid. Drie werkende systemen en een infrastructuur in ontwikkeling. Vier zeer uiteenlopende objecten: een “electronic warehouse” waarin dagelijks duizenden artikel worden verwerkt, een platform voor honderden web-sites, een logging-component in militair operationele infrastructuur, een ICT infrastructuur voor zorgapplicaties zoals het Electronisch MedicatieDossier.
- We zien leereffecten uit het NK 2004. De inzendingen in 2005 lijken expliciet geschreven te zijn voor een relatief brede doelgroep: het betreft goed leesbare documenten van beperkte omvang waarin diverse invalshoeken expliciet zijn opgenomen (in de geest van IEEE1471). Verder is er veel aandacht voor de context en omgeving van het systeem, de belanghebbenden en de rationale achter de benoemde keuzes. Het “meta-gehalte” van de beschrijvingen was dit jaar laag. Elke inzending had enkele figuren met toegevoegde waarde.
- Complexiteit wordt onvoldoende tastbaar gemaakt. Opvallend is dat de intrinsieke complexiteit van een systeem, bijvoorbeeld in termen van (software)omvang, impact op de gebruikers en de processen van de organisatie, op de klanten en de partners van de organisatie, onvoldoende uit de verf komt. Dit heeft deels te maken met gebrek aan kwantificering.
- De nadruk ligt soms nog te veel op de ontwikkelaars invalshoek.

4.3 Verbeterpunten

- De breedte van de beschrijving kan beter. Met name de volgende invalshoeken krijgen te weinig aandacht:
 - o proces,
 - o gebruiker,
 - o eigendom,
 - o beheer.

- Het gebruik van visualisaties kan beter. Een combinatie van tekst, figuren en cijfers werkt het best.

- Beschrijf expliciet wat het object van architectuurbeschrijving is.

- Kwantificering van de problematiek en de oplossing is belangrijk. Geef aan om hoeveel dingen het gaat, in elk van de invalshoeken.

- Gebruik concrete scenario's dan wel voorbeelden ter illustratie. Laat bijvoorbeeld zien hoe een goed gekozen applicatie gebruik maakt van infrastructuur als de infrastructuur onderwerp van beschrijving is. Laat een goed gekozen stukje van een werkproces van een goed gekozen gebruiker zien. Laat een goed gekozen stukje van het beheerproces zien. Laat zien hoe de relatie van de organisatie met suppliers, concurrenten en partners beïnvloed wordt door het systeem.

5. Volgend jaar

De jury bedankt de 4 inzenders voor hun inzendingen en daarmee hun bijdrage aan de doelstelling van het NK ICT-Architectuur.

De jury is van mening dat een kampioenschap bijdraagt aan een betere kwaliteit van ICT architectuur en adviseert de initiatiefnemers door te gaan en dit aan te kondigen tijdens de prijsuitreiking. De volgende verbeterpunten gelden:

- Overweeg een Stichting NK ICT-Architectuur.
- Verbeter de publiciteit, met name in de zomerperiode.
- Pols actiever potentiële inzenders voor deelname.
- Wijs potentiële inzenders op het feit dat de objecten voor interessante architectuurbeschrijvingen niet nieuw hoeven te zijn. Ze moeten echt zijn.

Correspondentie over het juryrapport ten behoeve van verbetering van het NK ICT Architectuur in 2006 wordt op prijs gesteld.

Contact informatie:

info@nkictarchitectuur.nl

<http://www.nkictarchitectuur.nl>

Bijlage 1 Lijst van inzendingen

De volgende lijst is opgesteld door de organisatoren van het NK ICT-Architectuur op basis van de inzendingen. De verwoording is afgestemd met de inzenders.

Nummer ³	Organisatie	Titel inzending	Inzender
1.	Ministerie van Defensie, DMO/C2SC	TITAAN Logging and Reporting System	J.C.F. Bijen
2.	NICTIZ	AORTA referentiearchitectuur voor de Zorg	Gerard van der Hoorn (NICTIZ) en Frans van den Dool (VKA)
3.	Elsevier	Elsevier Electronic Warehouse: Architectuurbeschrijving	Oracle
4.	Akzo Nobel	Akzo Nobel Internet Platform – Architectuur beschrijving	Akzo Nobel

³ De volgorde in de lijst is op volgorde van binnenkomst van de inzendingen en heeft geen nadere betekenis.

Bijlage 2 De juryleden

De jury is ten opzichte van 2004 uitgebreid, met een architect (Lidwine van As, betrokken bij de winnende inzending van 2004) en met proces expertise (Bas Bakker, die tevens de opdrachtgever invalshoek versterkt), terwijl de beheer invalshoek dit jaar niet meer door Theo Thiadens maar door Remko van der Pols wordt verzorgd.

Onderstaande tabel toont de specifieke invalshoeken van de juryleden.

Jurylid	Invalshoek
Lidwine van As	Systeemarchitect
Bas Bakker	Proces en opdrachtgever
Jan de Brieder	Infrastructuur Architectuur
Pieter Cloo	Eigenaar / opdrachtgever
Gert Florijn	Applicatie architectuur
Paul Grefen	Enterprise en Systeem Architectuur
Bert Mulder	Strategische inzet van ICT, Mens-Machine interactie, Gebruiker
Gerrit Muller	Productarchitectuur
Remko van der Pols	Beheer

De relevante ervaring van de juryleden wordt door onderstaande korte beschrijvingen geschetst.

1. Lidwine van As is zelfstandig IT-consultant op het gebied van systeemarchitectuur en -integratie. De afgelopen jaren was zij als data warehouse architect werkzaam bij het Pallas-project waarmee Albert Heijn in 2004 de eerste Nederlands Kampioen ICT Architectuur werd; tevens was zij co-auteur van de winnende architectuurbeschrijving.

2. Bas Bakker is als Manager Projecten en Processen binnen zorgverzekeraar Menzis mede verantwoordelijk voor de invoering van de basisverzekering. Daarnaast heeft hij in portefeuille InformatieManagement. Hij houdt zich bezig met vraagstukken rondom de relatie tussen bedrijfsstrategie, bedrijfsprocessen, organisatie-inrichting en ICT en rapporteert aan de Raad van Bestuur. Door zijn jarenlange ervaring in de ICT en zijn bedrijfskundige achtergrond weet hij een brug te slaan tussen organisatie en techniek.

3. Jan de Brieder is binnen ABNAmro een autoriteit op het gebied van systeem en software architectuur. Als geestelijk vader van tal van grootschalige

systemen is hij bij uitstek in staat om technische architectuurkeuzes te beoordelen.

4. Pieter Cloo is financieel topman en portefeuillehouder ICT binnen de RvB van UWV en als zodanig verantwoordelijk voor één van de meest complexe integratie-operaties in de geschiedenis. De 'andere overheid' krijgt daarbij stap voor stap vorm binnen de praktijk van de SUWI keten.

5. Gert Florijn is adviseur en onafhankelijk denker op het terrein van (software) architectuur. Hij was sinds de oprichting betrokken bij het SERC, en is thans managing consultant van CIBIT's ICT adviseurs. Gert is tevens een gewaardeerd docent, spreker en publicist.

6. Paul Grefen is hoogleraar aan de TU/e. Zijn leerstoel draagt de naam 'ICT Architectures for Enterprise Information Systems'. Zijn huidige onderzoeksthema's omvatten onder meer 'Service-Oriented Business Integration', 'Cross-Organizational Workflow Management' en 'Architectures of e-Business Systems'. Het slaan van de brug tussen theorie en praktijk is een rode draad in zijn werk.

7. Bert Mulder is strategisch adviseur en publicist op het terrein van e-Government. Hij is expert op het gebied van human computer interfaces en oprichter van de informatiewerkplaats. Hij doordenkt wat de grondpatronen van de informatiesamenleving zijn en wat dat betekent voor het alledaagse leven, voor organisaties en hun functies, met name in het sociaal maatschappelijke domein.

8. Gerrit Muller is vanuit Philips Research als Research Fellow verbonden aan het Embedded Systems Institute. Hij heeft in de loop van de jaren diverse architectuurfuncties binnen Philips bekleed. In het Embedded Systems Institute speelt Gerrit Muller een stimulerende en inspirerende rol bij het overdraagbaar maken van architectuurkennis. Zijn Gaudí website (<http://www.gaudisite.nl>) is daarvan het sprekende bewijs.

9. Remko van der Pols is Managing consultant binnen PinkRocade. Zijn unit en hij zijn grondleggers van de Public Domain beheerstandaarden ASL en BiSL. Remko houdt zich bezig met het doorlichten van grootschalige informatievoorzieningen en het opstellen van veranderingsscenario's daarvoor, evenals het doorlichten en inrichten van applicatie- en functioneel beheerorganisaties. Hij heeft enkele boeken geschreven op deze terreinen. Hij is tevens verbonden als docent aan diverse postdoctorale opleidingen.